

Грошовик Ірина Сергіївна
Викладач кафедри хореографії та художньої культури
Уманського державного педагогічного
університету імені Павла Тичини

КОЛЕКТИВНА ТВОРЧА ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ-ХОРЕОГРАФІВ В ПРОЦЕСІ РОБОТИ НАД КЛАСИЧНИМ БАЛЕТОМ «ПОПЕЛЮШКА»

Колективна творча діяльність відіграє важливу роль у формуванні особистості. Її досвід не можна знецінювати, адже вміння співпрацювати і досягати результату шляхом спільної діяльності обов'язково знадобиться в житті кожної людини. Особливо важливою ця діяльність є для студентів-хореографів, тому потрібно заохочувати їх і частіше давати можливість творити разом, оскільки хореографічна діяльність більшою мірою є колективною роботою.

Колектив – це соціально значуща група людей, які об'єднані спільною метою, узгоджено діють у напрямі досягнення означеної мети та мають органи самоврядування. Для дієвого колективу характерні взаємозалежні ознаки: спільна мета, колективна діяльність, наявність органів самоврядування [3].

Кожен колектив дає результати своєї праці. А будь-яка фізична і розумова праця за певних суспільних умов може стати творчою діяльністю.

Творчість – високосвідома діяльність людини, спрямована на створення нових продуктів матеріальної і духовної культури, які мають суспільно-історичну цінність [1]. Творча діяльність зумовлюється потребами суспільства. Усвідомлення цих потреб є джерелом різних задумів, ідей, проектів [4].

На основі вище означених понять можна зробити таке визначення колективної творчої діяльності – це діяльність, що об'єднує узгоджено діючу групу людей спрямовану на створення нових продуктів матеріальної і духовної культури та об'єднує узгоджено діючу групу людей.

У різних видах праці творчість має певні особливості, що зумовлюються змістом і характером діяльності, її обставинами та індивідуальними рисами працівника. Разом з тим усім видам творчої діяльності властиві спільні риси.

Що більше людина захоплюється працею, то легше вона переборює труднощі, досягає більших успіхів, одержує більше задоволення.

Творчий підхід до справи є необхідною умовою продуктивної колективної діяльності, соціального та науково-технічного прогресу суспільства [4].

Колектив як соціально діюча система виконує такі функції:

- організаторську: спрямовану на об'єднання членів колективу з метою виконання певних завдань;
- виховну: спрямовану на створення оптимальних умов для морального, розумового, фізичного, трудового виховання, забезпечення умов для психічного і соціального розвитку особистості;
- стимулюючу: таку, що сприяє формуванню морально-ціннісних стимулів діяльності особистості у всіх сферах; регулює поведінку членів колективу, впливає на формування позитивних якостей особистості – сили волі, гуманізму, працьовитості, толерантності, совісності, чесності, цілеспрямованості, гідності, скромності, стриманості та ін. [6].

Відмінними ознаками колективної творчої діяльності можуть стати: спільне створення (продумування, проведення і аналіз) справи; його соціальний характер (для кого це потрібно?); висока мотивація творців [2].

Колективна творча діяльність – форма роботи, яка спрямована на розвиток творчих здібностей, розвиток інтелектуальних здібностей, реалізацію комунікаційних потреб, навчання правилам і формам спільної роботи [2]. Саме тому, студенти-хореографи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини постійно працюють над колективними творчими виставами.

В рамках підсумкової складової частини семестрового іспиту з дисциплін «Ансамбль» та «Підготовка концертних номерів» було поставлено класичний балет «Попелюшка» (музика С. Прокоф'єва, постановка В. Васільєва за мотивами однойменної казки Ш. Перро).

Проаналізувавши процес створення класичного балету «Попелюшка» можна вказати деякі моменти, що є характерними для творчої діяльності.

1) Натхнення

Перше, що завжди звертає на себе увагу при аналізі процесу творчості, – це той стан особливої напруги, підйому всіх сил і здібностей людини, який позначається словом натхнення. Воно пов'язане зазвичай з найважливішими, вирішальними моментами творчої діяльності – з виникненням задуму та ідеї твору, зі знаходженням вирішення наукової проблеми, принципу винаходу або ідеї оперативного плану, зі створенням центральних образів художнього твору і найпроникливіших хвилюючих його моментів [5].

Так, на стадії натхнення виникла ідея поставити балет «Попелюшка». Прем'єра якого відбулася б напередодні Нового року, в час коли приходиться неповторне натхнення та здійснюються заповітні мрії.

Студенти-хореографи запропонували поставити класичний балет для дітей. Запросити їх на концерт та подарувати новорічну казку й віру у чудо.

2) Підготовчі етапи творчого процесу

В сфері мистецтва творча діяльність абсолютно неможлива без «збирання матеріалу про запас». У безперервному поповненні цього запасу і позначається та спостережливість, яка складає необхідну умову художньої творчості. При вивченні якостей розуму і вольових якостей людини, відзначалось, що справжня швидкість думки, так само як справжня рішучість, не має нічого спільного з квапливістю. Про негативне значення квапливості треба пам'ятати і при аналізі творчих процесів. Всякий великий твір має бути не лише ретельно підготовлено, але і продумано [5].

Оскільки, вистава ставилася на студентів другого, третього та четвертого курсів спеціальності «Хореографія», які до того часу разом не взаємодіяли як єдиний колектив, довелося попрацювати над встановленням та закріпленням колективних зв'язків.

Також важливим стало розподілення ролей та завдань, які мав би виконувати кожен з учасників колективу.

Розподілення ролей було складним рішенням, адже від нього залежав успіх балету. Декому ролі підходили ідеально і не виникало сумнівів, а деякі – було важко підібрати. Але спільними зусиллями дана проблема була вирішена, студенти самі пропонували можливі кандидатури та проводили міні-кастинги.

Щодо завдань, студенти віднеслися відповідально, кожен був не проти допомагати спільній справі.

3) Праця і творчість

Творчість є перш за все велика, постійна, напружена праця. Лише той може творити, хто уміє працювати, хто здатний до усидливої, невтомної, часом копіткої праці. Основною умовою продуктивності творчої діяльності є постійність в праці і систематична, регулярна робота [5].

Робота над створення вистави тривала на протязі одного навчального семестру в рамках вивчення дисциплін «Ансамбль» та «Підготовка концертних номерів». На заняттях велася активна робота з постановки та відпрацювання танцювальних уривків, робота над акторською майстерністю студентів.

Студенти під час відпрацювання танцювальних уривків уважно стежили один за одним, робили виправлення, якщо такі існували. Найбільше під час постановочної роботи студентам-хореографам подобалося добавляти щось своє, таким чином, балетна вистава ставала оригінальною.

Важливими стали прогони всієї хореографічної вистави з використанням реkvізитів, адже можна було прорахувати всі не точності і виправити їх завчасно.

Найбільше вражень та емоцій викликала сама презентація хореографічної вистави «Попелюшка», адже це був кульмінаційний

момент. Студенти ствердилися, як єдиний колектив, можна було оцінити результати їх творчої діяльності.

Отже, колективна творча діяльність є діяльністю, що приносить радість і користь, в процесі якої хореографи розкривають свої творчі здібності. Її планують, готують, реалізують, оцінюють спільно всі учасники колективу, разом здійснюючи пошук найкращих шляхів виконання завдань. Така діяльність, крім того, є цікавою, бо її не можна організувати відповідно до певної догми чи шаблону, слід завжди обирати різні варіанти її проведення, виявляти нові можливості студентів-хореографів, бо ці заходи є частиною їхнього життя.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Psychologiya&Liderstvo [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.leaderschool.info/tvorcha-diyalnist.html> – Назва з екрану.
2. Болдуєва О. В. Колективна творча діяльність (КТД) [Електронний ресурс] / О. В. Болдуєва. – Режим доступу: <http://wiki.ciit.zp.ua/index.php/> – Назва з екрану.
3. Кузьмінський А. І. Педагогіка у запитаннях і відповідях [Електронний ресурс] / А. І. Кузьмінський, В. Л. Омеляненко. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/pedagogika/kolektiv_osobistist – Назва з екрану.
4. Максименко С. Д. Загальна психологія [Електронний ресурс] / С. Д. Максименко. – Режим доступу: <http://studentbooks.com.ua/content/view/1269/51/1/2/>. – Назва з екрану.
5. Миколаївська загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів Борзнянської районної ради Чернігівської області [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://mykolaivka-zosh.edukit.cn.ua/distancijne_navchannya/psihologiya/tvorcha_diyaljnistj/ – Назва з екрану.
6. Омеляненко В. Л. Теорія і методика виховання [Електронний ресурс] / В. Л. Омеляненко, А. І. Кузьмінський. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/10981205/pedagogika/osobistist_kolektiv – Назва з екрану.